

Передплата

на «РУСЛАНА» вносьть:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 170 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових ісаївмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорушцини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажи Гавсмана.

Рукописи звертає салше на попередне застережене.

Рекламні неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Пересадили!

(X) Як ми уже звіщали, мирові переговори поміж коаліцією а Кораною зірвані, а виконний комітет коаліції оповістив усі письма, які відносять ся до тих переговорів і тим оповіщенням очевидно намагає ся звалити всю вину зірвання переговорів на Корону. Тимчасом з оповіщених виділом коаліції документів показує ся, що політики коаліційні пересадили у своїх домаганнях предложених Короні, так що Корона ніяким способом не могла їх прийняти. Коли гр. Андраши провадив у великій тайні що до самих домагань переговори з Кораною, голова независимців і коаліції, Кошут, сповістив в своїм дневнику *Magyar Orszag* статью, з котрої виходилоб, що виділ коаліції вилучив на разі із своєї програми військові домагання, так що взагалі була надія щодо мирового покінчення угорського пересиленя. Колиж відтак по відмовній відповіді Корони насіли телеграми про оповіщене коаліційних документів, здавало ся в першій хвилі, що телеграми невірні передали зміст тих документів, бо годі було повірити, щоби поважні керманічі коаліційної політики так випали з рівноваги і так страшно пересадили, що се мусіло довести до розлому з Кораною.

Як з оповіщених документів виходить, предкладала Корона коаліції, щоби на основі програми комітету девятки у військових справах, про котру ми недавно докладно писали, коаліція утворила міністерство. Тимчасом коаліція в своїй предлозі поданій гр. Андрашим цісареві не лише не вдоволяла ся програмою комітету девятки, але пішла у своїх домаганнях далеко поза військову програму ухвалену соймом в адресі до монарха. Тим способом коаліція як раз висунула на перед найчутливішу справу з великим заостренням. Вправді коаліція не домагала ся виконання сеї програми в тій хвилі, а відрочувала се до найблизших виборів, в котрих воля народу (зглядно малярської магнатерії) мала виявити ся що до сих військових домагань. Але треба додати, що коаліція бажала взяти виборчу реформу в свої руки, перевести її в своїм дусі, а відтак вислід переведених нею виборів мав би рішити о військовій програмі уложеній коаліцією.

Тимчасом Корона стоїть на становищі закона з 1867 року і інтерпретації сего закона даної творцем угоди Деаком і гр. Андрашим-вітцем, інтерпретації, котра удержувала ся незаперечно 38 літ і не

хоче сего законно признаного собі права піддавати випадковій волі сойму. Коаліція отже вимагала в своїй предлозі поданій гр. Андрашим, щоби Корона зрєкла ся дотеперішнього свого правового становища у військових справах, а піддала ся волі сойму, як она виявить ся при кождочасних виборах. Тим способом приймаючи предлогу коаліції, Корона піддавала би ся волі сойму і що до військового начальства, а сего очевидно монарх не міг зробити і з того огляду, позаяк ся справа не є виключно справою одної половини, але цілої монархії.

Із всего показує ся отже, що се було оманною думати, що коаліція зрозуміла велику одвічальність перед краєм і народом задля можливих наслідків безнастанного пересиленя і що она тепер для помиреня з Кораною вилучить із своєї програми військові домагання. Тимчасом коаліція висунула нові питання, яких навіть не було в соймовій адресі, бажав зовсім окремо для Угорщини заключати торговий договір і тим способом хоче Угорщину поставити на становищі зовсім окремої держави, яку з Австрією лучить хиба особа монарха. Між Угорщиною а Австрією не мав би вже бути заключений цлово-торговий союз, лише торговий договір на основі найбільших користий і обопільної цлової свободи. Такі окремі договори довели би однак до подібної запутанини, яка тепер виринула задля сербско-болгарської цлової унії. Окрім того коаліція хотіла обмежити право Корони що до відрочуваня сойму, а тим способом собі забезпечити оруже обструкції.

Коли отже коаліційний виділ так пересадив у своїх домаганнях, то зовсім природно розбили ся мирові переговори з Кораною.

Вправді тим ще не зірвані всі нитки, які вяжуть коаліцію з Кораною, і ревизія домагань коаліції не є ще зовсім виключена, одначе коаліція повинна би здобути ся на те, щоби справи оцінювала менше з державноправного і теоретичного а більше з практичного становища. Повинна би отже не забувати і про те, що такі питання не дадуть ся розв'язати без участі Австрії, зглядно державної ради і що тут потрібно обопільного порозуміння поміж обидвома законодатними тілами. Одначе трудно сподівати ся, щоби коаліція на се здобула ся.

Треба отже числити ся з тим, що в Угорщині тепер настане в цілій повній абсолютизм, що с о й м б у д е р о з в я-

з а н и й перед 1. марця, а вибори будуть аж тоді розписані, коли загальні відносини краєві покажуть ся можливими для переведеня нових виборів. Правительство теперішнє не злякає ся найстрогийших способів, щоби зломити опір неслухняних комітетів і можливо, що установа по комітатах королівських комісарів. Коаліція пересадними домаганнями гляділа очевидно приводу до зачіпки, а крайні живла уже говорять про еміграційну політику і накладанє з заграничними державами. Забувають однак про се, що відносини тепер не такі, як були перед 1848 р. і що абсолютизм глядить опори в широким верствах народних, щоби зломити самовладу малярських вельмож, котрі вважали себе представниками одинокі політичної нації малярської, а гнобили всі немалярські народности. На всякий спосіб стоїмо перед вельми поважними і далекосяглими подіями.

Листи з Бразилії.

(Надіслана статья).

Від 20 літ благає кількадесять тисяч Русинів живючих в Бразилії безустанно нашу Митрополитальну Консисторію у Львові о руско-католицких священників. На просторони так великій як ців Галичини, живють там Русини в кільканайцятьох осадах, з котрих найбільша є в Прудентополіс, бо жиє в ній 10.000 Русинів. По Прудентополіс є найбільші осади Ріо Клярю, а потім Люценя. Щоби поміркувати, як далеко суть ті просторони від себе віддалені, зазначаємо, що треба їхати з Прудентополіс до Люценя чотири дни дороги (рахуючи на день по 60 кілометрів) і день залізницею. З Люценя до Ріо Клярю треба їхати пять днів дороги (по 60 клм. на день), тільки конем. З Прудентополіс до Ріо Клярю 2 дни дороги возом і день залізницею. І то тоді можна в тім часі переїхати, як є погода. Як є дощ, то ніхто в дорогу не пускає ся, бо земля так розмакає, що в болоті можна утопити ся.

На так великих просторонях Бразилії сповняє службу священничу межи Русинами всього на всього тепер три священники: о. Роздольський (з білого духовенства) в Ріо Клярю і двох отців Василян — один о. Маркіян Шкирман в Прудентополіс, а другий о. Клим Бжуховський або в Люцені або в Курітібі (столиці провінції Парана). На таку велику просторонь є там отже наших свя-

щеників занадто мало; а прецінь лише бразилійські Поляки або португальські Бразилійці можуть говорити, що нашому народови не треба наших священників, бо їх може заступити римо-кат. священник. Говорять они се ддятого, бо хотять, щоб Русинів поглинули Поляки або Бразилійці. Миж Русини відчуваємо се дуже добре, що се бути не повинно і бути не може і що бразилійські Русини повинні мати своїх рідних священників, щоби уміли рідним руским словом до них заговорити і їх душу скріпити і в тяжкім щоденнім житю дати раду, якої потребують. Ддятогож то приходять до нас до Галичини від Русинів бразилійських від 20 літ вічні благання, щоби їм своїх священників вислати. Тому стає доконечним, щоби наші церковні власти заняли ся пильнійше сею справою і виеднали в Римі полекші при висиланю наших священників, та знесене закау висиланя жонатих священників до Бразилії.

Ото під днем 19. X. 1905 прийшов знов лист до радника Т. Реваковича у Львові з Ірасеми, що належить до кольонії Люцени, котра простягає ся через 12 миль. Лист звучить: «По виїзді з Прудентополіс о. Хмелівського праця руских священників в Бразилії подвоїла ся — вже через самий брак одного руского священника.*) Не веселі вісти переслали Ви до нас.***) Ах Боже! бідні наші Русини бразилійські, бідні і ми***) з ними. Чи ж ми діждемо ся коли ліпшої долі? Чи маємо опустити тут наш народ, коли він хоче піднести ся, коли хоче позістати руским. Ні — сеж неможливе! Сеж був би найтяжший гріх против нашого народа. Сеж було би зничене нас самих. Думаю, що мусимо працювати щиро, колиб нам тільки позістала іскорка надії. А з нами тут не так зле. Я виджу поступ наших людей на дорозі так релігійній як і національній. Чогож отже стояти з заложеними руками і обоятно дивити ся, як нарід наш тут в Бразилії витягає руки і з сльезами благає: подайте нам поміч!... Благаю Вас, робіть, що можете, щоби ми дістали більше священників. Просіть, най нам пришлють доконче поміч — хоть 2—3 священників...

... Для мене самого праця приходить тепер тяжше. «Браця» беруть ся троха до мене, але се мені додає більше охоти до праці.

Наші люди беруть ся охотно до праці. Домагають ся з всіх сторія книжок до читаня і їх дуже радо читають. Школи поступають, ба навіть старші беруть ся вчити читати. Чи ж се упадок? За старанем консуляту дісталисьмо від австрійського правительства 5 примірників «Народної Часописи» даром. Се я зараз порозсилав кольоністам нашим — і се вже много! На Ірасемі перейшли наші діти вже на другий відділ науки, та на перший вже троха вписало ся. Читальня наша побільшає ся. «Руслана» всі дуже охотно читають. Хор наш тепер побільшив ся та поводи вправляє ся. Як то мило почути нашу рідну народну пісню сумненьку в лісах бразилійських. Праця іде все вперед. На кольонії Антоніо-Олінто, де доїзджає руский священник два рази на рік, набула громада 10 алькерів землі вже сплаченої до ряду.

На ній виставилисьмо церкву дуже кра- сну з брусів імбуя (рід дуба). Тепер ви- кінчують в середині. З посвяченем здер- жують ся до приїзду нових священників з Галичини, бо всі вірять певно, що они мусять прибути. В сім році (1905) хабла у нас троха кукурудза через дощі, в її мало, але через те і ціна її піднесла ся з 3 на 9 мільрейсів. В лютім і в марцію (1905) були у нас в Бразилії нечувані зливи; дуже много шкоди наробили. Кажуть, що в стані Парагвай, котрий до- старчав найбільше і найліпшої сорти гербати, званої «herba mate», вся «herba mate» через брак води висохла. А натім ми (в стані Парана) скористали, бо тут курс її підніс ся з 1 мільрейсу за ароба (15 кильо) на 3½ мільрейса. Кажуть купці, що сей курс не скоро упаде, бо «herba mate» в Парагваю так скоро не підросте, треба найменше 3 роки ждати. Ще одна добра для нас новина. Через нашу лінію Ірасему перейде залізниця від Sao Francisco до Porto Uniao. Інженери ви- тяли вже дорогу 3 милі поза Ірасемою. Залізниця буде переходити через сере- дину нашої кольонії (Люцени). Славити Бога, будуть мати люди заробок та бу- дуть могли скорше свою працю продати. Шість миль за Porto Uniao є руска ко- льонія Жангада, отже і священникам буде мож скорше там дістати. Є все на- дія на ліпші вигляди в Бразилії, коби лиш нам скорше священників прислали. Книжки від Товариства «Просьвіта» ми одержали, як також ноти «Бояна» так львівського як і станиславівського. За се щиро дякуємо так Товариству «Просьві- та» як і «Боянови» львівському і «Боя- нови» станиславівському. Кінчу та пору- чаю бразилійських Русинів памяти всіх чесних Русинів в старім краю.

(Підпис).

P. S. Не забувайте на нас. При- шліть — старайтесь нам о священників.

А в другім короткім листі з 6/11. м. р. повідомляє інтелігентний Русин з Бразилії, що посилає 50 корон на «Ру- слана» і рускі книжки для читальні в Люцені і просить: «Книжки най тільки будуть для народа, най будуть не дорогі а присутні. У нас членів все збільшає ся (в читальні), а книжок маємо доперва до 150 томиків. Кінчить свій лист сло- вами: Прошу простити моїї сьмілости, що осьміляюсь займатися Вас своїми справами; алеж то не для мене, а для наших Русинів. Може они піднесуть ся, сеж їм пригадає їх рідний край».

Читаючи ті листи від наших людей з далекої чужини, серце крає ся, що так мало ми для них робимо. А ті голоси повні розпуки, благаючи о рідних свя- щенників руских — йдуть роками цілими з Бразилії, а в остатних часах і з Ар- гентини. Не говорю вже про Канаду і про Держави північної Америки. Чи ж довго будуть ще наші рідні братя на- дармо просити нас о поміч? Налезало б чим скорше оо. Василян вислати до Бразилії і до Аргентини; таж оо. Васи- льяни славні вже з того, що так много причинили ся до піднесеня нашої віри і нашого народу. А коли їхати муть наші священники до Бразилії, може би при- тій нагоді поїхали і наші черниці або Сестри Служебниці для виховуваня ру-

ских дітей в Бразилії, щоби не росли дикунами, коли отець цілий рік далеко на зарібках, а мати весь тягар госпо- дарства на своїх плечах дивгає і о на- лежне вихованє дітей дбати не може.

T. P.

*) Зазначити треба, що лиш оо. Василян іздять яно місіонарі по руских кольоніях.
**) З старого краю.
***) Священники.

Російска державна рада.

Після послідних вісток з Петербурга вибори до державної думи мають відбу- ти ся з початком цьвітня с. р., а вже при кінци того місяця мають зібрати ся по- сли на перші свої наради. Висшою па- латою законодавного тіла в Росії буде державна дума, скликана зовсім на но- вих основах, які мала дотеперішня дер- жавна рада зі своїм дорадчим голосом при боці царского міністерства. Про будучу організацію нової державної ради подає «Громадська Думка» деякі близші дані.

З газетних звісток, що маємо до сього часу — пише Гром. Думка — зна- ти, що члени державної ради поділяти- муться на дві половини: одну половину (трохи меншу) іменуватиме до ради сам цар, другу половину (трохи більшу) оби- ратимуть по земських губерніях губер- ські земські зібрання, по одному від ко- ждого земства, — всього 34 послів, а де земства немає (як от у Київщині, По- діллі, Волині, Кавказі — то-що), там на членів державної ради вибиратимуть з поміж себе дворяне 18 послів. Щоб бути вибраним на посла до державної ради, треба мати ценз втроє більший від зви- чайного цензу, що встановлено для зем- ських виборів. Окрім того, до державної ради посилати ме 6 послів Польща, ма- тимуть там також 12 окремих своїх по- слів ріжні торговельні і промислові спіл- ки та товариства, 6 — вищі школи і на- укові інституції (учреждения) і нарешті — 6 послів матиме Синод. Посли вибирати- муться двоохступною подачею голосів скрізь, опріче земств. Такий має бути склад державної ради.

Що до прав (компетенції) ради, — то її належатимуть тіж самі права, що й думі, — себ-то: вона матиме право складати проєкт нових законів (право за- конодательного почина): право кликати міністрів до отвіту по всяких справах, за які відповідають міністри, право самій довідуватися про життя народне і т. и.

Відносини ж між державною думою та державною радою повинні бути такі. Кождий проєкт нового закону в початку розглядає і обмірковує дума; коли вона той проєкт прийме, то його отдають на розгляд до ради. Як що і рада на той проєкт пристане, то його подають цареві на стверження, і проєкт стає законом. Як щож проєкт нового закону, що його вже прийнято в думі не подобається раді і вона більшою голосів висловиться проти проєкту, то його вертають назад і дума мусить переглянути його вдруге. Коли дума та рада не погодяться і пі- сля нового перегляду того чи иншого проєкту, то він буде передаватись на

Н О В И Н К И.

розгляд особливих мішаних комісій, що складатимуться з депутатів од думи і ради в рівнім числі. Коли і після розгляду проєкта закону в комісії дума з радою не дійдуть ні до якої згоди, тоді вся справа передається цареві. Як що ж дума зразу одкине якийсь проєкт нового закону то вже на тому справа й спиняється: такий проєкт не передаватиметься ні до ради ні до царя.

От в загальних рисах новий проєкт державної ради, себ-то: з кого вона складатиметься, які їй надано буде права і в яких відносинах вона буде до державної думи. Зробимо тепер хоч коротеньку оцінку майбутньої ради зо всіх зазначених нами трьох пунктів.

Насамперед що до складу ради.

Не треба довго придивлятися до ради, щоб зразу побачити її хиби. Вся вона збудована на старих основах, негодящих для будівлі нового ладу. Ці негодящі основи всть ценз і сословність, себ-то: членами ради можуть бути тільки ті, хто має великі маєтки (ценз), а посім ті, що належать до вищих станів (сословій), і походять або ж з дворян або ж з багатого купецтва, або ж належать до старшого духовенства. Послів од селянства (крестьян) та од робітників поміж членами ради зовсім не буде. А коли так, то чи відповідати ме така рада маніфестові 17 октября, що ним обіцяно разом з громадянськими вольностями і рівноправність? Але ця невідповідність обіцяному в маніфесті виступає ще гостріше, коли ми скинемо другим оком на думу, скільки саме і яких послів од селянства та од робітників сидітиме в державній думі. Адже ми знаємо, що для крестьян встановлено чотирьохступенні вибори і можна задалегідь сказати, що гільки велике зерно зостанеться після чотирьох решіт, через які просіватимуть послів од селян. Що ж робітників, то їх заступництво (представительство) в думі зведено на нівець. До цього треба ж ще додати й те, що мало не половина членів ради вступатиме до неї не через вибори, а їх просто назначатиметься туди волею вищої влади в державі. Очевидячки, що державна рада вся буде перенята дворянсько-чиновницьким духом, бо в послів од вищих шкіл то буде капля в морі.

Коли ж глянемо на той пункт, що говорить про права (компетенцію) ради, то тут також зразу кидається у вічі одна дуже важна річ: в проєкті державної ради, як його переказано по газетах, а ні словом не згадано про так зване право бюджету, себ-то, — право розглядати та обмірковувати роспис державних доходів та розходів. Чи матиме право рада робити якісь зміни в тому росписові, чи не матиме? Навіть нічого не говориться про те, яка з двох палат — чи державна дума чи державна рада, — попередю розглядатимуть роспис. А тим часом — це річ величезної ваги.

Вважаючи на оне все, мимохіть бере велика небезпека про те, чи діждеться змучене громадянство тієї ясної години, коли порішено буде найтрудніші політичні, економічні і соціальні питання, коли задоволено буде найпекучіші потреби народні?

— Календар. В п'ятницю: руско-кат.: Йоана Златет.; римо-кат.: Апольоні. — В суботу: руско-кат.: Ефрема; римо-кат.: Схоластики.

— **Вінчанє п-ни Ольги Барвіньскої**, дочки посла Ол. Барвіньского з паном Володимиром Бачиньским відбуло ся ві второк в приватній каплиці митрополитальній, а обряду довершив ВПр. Митрополит Шептицький є сослужено пралата Білїньского і крил. Чанельского. Опісля гостили родичі у себе весільних гостей, а в часі обїду ВПр. Митрополит в краснорічивій промові зазначив, що родина є основною вароду, а щастя і добра вароду можна сподівати ся лише тоді, коли ті родини оберті на основах справді християньских, як сего приміром семья п-ва Барвіньских і молодой дружини. Пос. Барвіньский дякуючи за незвичайну благосклонність ВПр. Митрополита в словив горячі бажаня, щоби Всевишній кріпив і хоронив ВПр. Архиастиря для добра Рускої Церкви і вароду. Крил. Чанельский висказав подяку молодій княгині, що тихою, але щирою і ревною працею в Рускім Товаристві педагогічним, в шкрялі ім. Шевченка і семінарії причинила ся до успішного розвитку тих петитуцій.

— **Вечерниці з танцями в комнатах „Рускої Бєсїди“ у Львові** відбудуть ся сеї суботи (10 лютого) заходом „спільного комітету“. Стрій візитовий, вступ 1 К., початок о год. 9. вечір.

Комітет.

— **IV загальні збори членів „Руского Народного Дому в Олеську“**, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою відбудуть ся дня 16. лютого 1906. р. (п'ятниця) о год. 2. по полудни в канцелярії уряду громадского в Олеську в отсїм порядком дневним: 1) Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів. 2) Звіт Дирекції з діяльності і рахунків (предложено білянєу) за рік 1905. 3) Звіт комісії ревїзїйної, затвердженє замкненя рахункового білянєу і уdlєнє Дирекції і Радї надзираючїй абсолюторїї. 4) Роздїл чистого зиску і ухвалєнє дивїденди. 5) Вибір двох членів і одного заступника до надзираючої Ради на місце вильосованих. — Єслиб в означенім часі не зібрало ся вимаганє статутом число членів (20), то о год. 2 1/2 по пол. тогож дня відбудуть ся другі загальні збори без огляду на число членів (§ 22. д. ст.) Право голосованя мають ті члени, котрі уплатили що найменше оден удїл (10 К) в цілости (§ 14. б). Олесько дня 7. лютого 1906. За Раду надзираючу: *о. Тома Дуткевич* предсїдатель. *о. Я. Гутковский* член надзираючої Ради.

— **Крєва рада шкільна** іменовала в народних школах управителями: Андр. Полька в Городку, Кл. Садовского в Жолині, Вол. Сєнятовича в Заболотіві, Кар. Соколовского в Ковлові, Генр. Мошиньского в Будневї, Мих. Крукорка в Рівні, Івана Маркевича в Мисляховичах, Мих. Шмігєля в Лонкті гор., Меч. Ловиньского в Колиндынах, Ж. Рижевского в Росохачи, Ів. Кубєвича в Пядиках, Вінк. Волянського в Надїбах, Стан. Саґаля в Шалах і Стеф. Томанка в Підгайчиках.

— **Видалюванє з громад** З Відня доносять: Навязуючи до оречєня адміністраційного трибуналу, що право видалюваня з громад на основі закона з 5. марца 1862 відносить ся лише до постійних населєнців, а не до тимчасових поселєнців, міністерство судівництва вислало до державної прокураторїї розпорядженє, на якого основі не можна зарядити слїдства за тимчасовий побут в громадї.

— **Вістки з закордонної України.** Чутка про нову українську газету в Київї справдила ся. Б. Грінченко справді дістав дозвіл видавати щоденну часопись п. з. „Рада“. Буде се другий дневник в Київї видаваний в українській мові. — Д. Шемет вніс до губернії просьбу о дозвіл на видаванє в Лубнах часописи п. з. „Хліборобська Справа“, бо, як звїсно, „Хлібороба“ замкнула прокураторія за ширєнє революційних поглядів. В „Громадській Думцї“ находимо ще допись з Кубанї, яку наводимо

на доказ, як могучий вплив викликає рідне слово на далеких просторах українських земель. Ся допись звучать:

»На далекій Кубанї, під самим Кавказом де-не-де порозкидані великі й маленькі села межі козачих станиць та гірських аулів, а в тих селах живуть українці, що їх погналі на чужину з рідних осель мачуха-доля. Чужі люде, чужа мова, чужі звичаї, а найбільше чужа школа потроху нівечать наших селян, але ще не вмерло межі них кохання до рідного краю і не диво почуть тут з вуст сивого дідуся оповідання про „полтавщину“, де і люде щиріші, і сонце ласкавіше наглядає з неба, і земля пишніш убїрається погожою весною. Хоч дорослі чоловіки почали вже потроху ламати рідну мову, балакаючи на московський лад, але серед жіноцтва та межі старих людещє бережуться перлини українських пісєнь, оповідань, приказок. Не так давно з українцями вчителями прибули на села українські книжки і твори Кропівницького, Кописького, Левіцького та інших письменників знайшли охочих слухачів. За рік або два селяне самі стали купувать рідну літературу, стали вчитись «читать» її. Який же великий рух зробили тепер нові часописи, прислані нам! Палка промова «Рідного Краю», доладне, зрозуміле слово „Хлібороба“ доходить до самого серця українця, закликають його до загальної праці. На великий жаль понівечені вікчемними школами селяне не можуть читати як стій рідний часопис і кожен з листом в руках біжить за порадою до вчителя. Але сміливо можемо сказати, що близька година, коли українська газета придбає багато читатів і радо передаємо від усіх читачів — селби щирю подяку тім, хто першими вийшли на поле рідного письменства. *П. К.*»

— **Висилка грошей за границю.** Отсїм звертає ся увагу, що при висилках грошей почтовими переказами до Росїї, північної Америки (U. S. A.), Канади, Англії і англійских колонїї, не повинно ся робити ніяких замовлень і приватних дописок на переказових відтинках, бо се не лиш що не дозволене, але й не має ніякої вартости, позаяк ті перекази не йдуть до висше поданих країв, лишєнь лишают ся в рахунковім департаменті у Відня, а відєньский «Geldbestellamt» (Abtheilung für Listenverkehr) авїзує ті гроші на підставі переказів для Росїї до Варшави, для Америки до Нового Йорку, для Канади до Монреаль, а для Англії до Лондону. Хотяй н. пр. хто висилилає гроші переказом з Підволочиск до Волочиск то той переказ не йде впрост до Волочиск, лишєнь до Відня; в Відні авїзують єго до Варшави, а варшавский уряд почтовий виставляє на основі List-ів відповідний блянет і висилає до Волочиск. Через те гроші, вислані переказом з Підволочиск до Волочиск, мусять пересїчно тиждєнь йти. Позаяк ті перекази бувають кілька разів переписувані, тому належить їх виповняти дуже читким письмом і латиньскими буквами. — Ще на дуже важну річ хочу звернути увагу Вл. земляків. В послїднім часі йдуть досить богаті передплати на українські часописи в Росїї. Передплатники не знаючи сеї почтової манїпуляції, думают, що коли виплють гроші і подадуть точну адресу на купоні, то часопись мусять доставити, а тимчасом при авїзованю тих грошей пишєсь до List-и лиш точну адресу адресата, почту наданя, дату і число, а що до наданя лишєнь єго імя і назвїско. Коли н. пр. Іван Токарчук, господар в Кульчицях, почта Самбір, висилає передплату на «Громадську Думку», то до такої List-и приїде до наданця: «Iwan Tokarczuk — Sambor». Редакція діставши гроші, здогадуєсь, що се передплата і висилає часопись на адресу: Іван Токарчук — Самбір. Очевидно, що зі Самбора часопись вандрує назад до Київя, але не сама — з допискою «unbekannt», бо і дійсно Івана Токарчука в Самборі нема. Супротив того є в інтересі самих передплатників, написати осїбно до редакції за 10 с. картку, подати дату висланя грошей і точну свою адресу. (Всі інші часописи просить ся о повтєренє сего оголо-

шеня). Відень дня 5. лютого 1906. — *Василь Іваничук*, поштовий урядник.

— **3 перемискої єпархії.** В пропозицію прийняті: на парохію Радруж оо.: Вол. Калужняцький, Вас. Волошинський, Юрій Вербицький, Волод. Гукевич, Лев Пясецький, Вол. Пап, Дион. Венгрінович, Іван Ціцькевич, Ом. Крайчик, Дион. Домбровський; на парохію Баранчиці: Генрих Полянський, Мих. Попель, Петро Княжинський, Волод. Калужняцький, Семен Борис, Ник. Бурмич, Іван Филипович, Теодор Крушинський, Іван Лискевич, Євген Козакевич, Волод. Горницький, Роман Копилянський, Дион. Домбровський, Мих. Юзьвак, — Презенти одержало: Іван Скубиш на Мавковичі, Ник. Гарбовський на Свидник. — До канонічної інституції на парохію Білич горішний завізваний о. Вол. Обушкевич. — Канонічну інституцію на парохію Гордина дістав о. Лев Мазуский. — Завідательство в Яжові дістав о. Ник. Кишакевич. — Сотрудництво в Лпці, дек. бірчаньського, дістав о. Юліян Сембратович, новопоставлений пресвітер. — Правительство продовжило дотацію з релігійного фонду на дальший оден рік для сотрудників в Верхраті, Зіболках і Гійчи.

— **Конкурси.** Краваа Рада шк. оголосила отсі конкурси: на посаду учителя гр. кат. релігії в П. реальній школі у Львові; на посаду учителів класичної філології в гімназіях: в Бохні, в Бродах, Бучачі, Дембиці (2 посади), Яслі (2), в гімн. св. Анни в Кракові (2), в III. гімн. і в V. гімн. в Кракові (по 1), в II. гімн. у Львові, в V. гімн. у Львові (2), в VI. гімн. у Львові, в VII. гімн. у Львові, в Н. Санчи, в Н. Торзі, Ряшеві, Сяноці, в I. гімн. в Тернополи (2), в рускій гімн. в Тернополи (3), в Тарнові (3), Вадовицях і Золочеві; на посади учителів польського языка яко головного предмету в гімназіях: в Бережанах, в рускій гімн. в Коломиї, в Кракові, в V. гімн. у Львові, в Мельци, Н. Торзі, Сяноці, в I. гімн. в Тернополи і в реальних школах в Кракові і Львові; на посади учителів німецької мови в гімн.: в Бережанах, Ярославі, в Кракові, (2), в V. г. у Львові, Сяноці, Самборі, Тарнові (2), Вадовицях (2), і в реальних школах в Кракові (2), Коросні, Снятині і Тернополи; на посаду учителів географії і історії в гімн. в Бережанах, Дембиці, Яслі, Кракові (2), в V. гімн. у Львові (2), в VI. гімн. у Львові, Сяноці, в I. гімн. в Тернополи, Тарнові і в реальн. шк. в Живци; на посади учителів математики і фізики в гімназіях: рускій у Львові, в V. гімн. у Львові (2), Н. Санчи, Ряшеві, в рускій гімн. в Станиславові і в реальн. шк. в Ярославі, Коросні, Тарнові і Живци; на посади учителів природописної історії в V. гімн. в Кракові, в II. гімн. у Львові, в V. гімн. у Львові, в гімн. в Мельци і Стрию; на посади учителів хемії в реальн. шк. в Кракові і Снятині; на посади учителів вичеркної геометрії в I. реальн. шк. у Львові, Снятині і Станиславові; на посади учителів відручних рисунків в гімн. в Бродах і в реальн. шк. в Коросні. Подана можна вносити до кінця лютого с. р. до ради шк. краваої.

— **Дрібні вісти.** Вінчанє п. Володимира Граба, укінченого богослова, з п-ою Марисєю Давидовичиною відбуде ся дня 13. с. м. в Тартакові коло Сокаля. — Сеї ночі упав у Львові грубий сніг, який сегорічної зими вельми скупо навиджує ся до нашого міста, немов би з неспривтности до магістрату, котрий без пощади вивозить его фірами поза місто. Львовяни майже не зазнали сего року санвої, та мабуть і тепер не довго будуть санкувати ся, бо сьвіжий сніг живцем товить ся і лише наробиць болота на улицах та закатарить носи Львовянам.

— **Не мали щастя.** Третья виграна лотерійних лосів «Червоного хреста», з котрих дохід був призначений на будову нового шпиталю у Львові, а яких тягненє відбуло ся при кінци грудня м. р., припала на лосє, куплений в конторі Шіца і Хаеса у Львові. Властителем лосю був станиславівський книгар п. Гасклер. На жаль та виграна не може бути вишачена п. Гасклерови, бо его лосє і то вже по оголошенню виграної, спалила его власна дитина. Саме

п. Гасклерова виймила его з шуфляди, аби відослати до контори Хаеса для зреалізованя, коли мала дівчинка вхопила его і вкинула до печи. Ледве тільки малий кусник спасла п. Гасклерова, однакo він не має очевидно ніякої вартости.

Посмертні [†] оповістки.

— **Мария Олена Оницишин**, учителька в Велдїжи, упокоїла ся дня 30. м. м. у Львові в 21. році жита. В. і. п.!

Телеграми

з дня 7. лютого 1906.

Будапешт. Magyar Hirlap доносить, що бар. Банфі працює над новим пляном розвязки поресилєня, а свої предлоги представить небавом управляючому виділови коалїції.

Петербург. На місце ген. Лінєвича заїменував намісником на Далекім Сходї ген. Гродекова і надав єму широку власть війскову і адміністраційну. Ген. Лінєвич покидає службу через слабість.

Варшава. Воєнний стан в польскім королівстві мають знести в сю суботу.

Білгород. З урядової сербскої сторони заперечують донесєня заграничних дневників про неприязні для правительства демонстрації з причини замкнєня австро-угорскої границі. З того самого жерела заперечують, немовби дипломатичний болгарский агент жадав чим скорїйшого затвердженя унії.

Торговельні і промислові вісти.

— **Товариство взаїмних обезпечєнь „Дністер“** скінчило 31. грудня 1905 р. XIII рік адміністраційний. В тім році було премії 1,827,998 К (за 190,632 полїс — 185,522,611 К обезп. вартости); прибуло в порівнаню з роком попередним 256,126 К премії більше (22,127 полїс і 20,123,632 К обезп. варт. більше). Виплаченї шкоди вносили 1,134,237 К (попер. р. в 178,629 К); провізья агентів 144,950 К; платні. канцеларья, податки і инші видатки 235,766 К, — резерву премії побільшено о 62,528 К (до висоти 44% власної премії). 36 погорільцям уділила Рада відшкодованє в доровї ласки в сумі 13,331 К — хотїя не мало Товариство правного обовязку.

Фонд резервовий, резерва премії і прочї фонди Товариства виносять разом 1,272,538 К. Сума активів Тов-а виносить 1,757,273 К, з того 1,035,866 в цїнних паперах і вкладках, і 447,104 К власна реальність; Товариство закупило реальність (ч. конскр. 199, 200 і 201 а. в. с. в містї), коштом 254,244 К і на місци старих домів будує 2 нові дома з поверхові (оден на власні бюра, другий чиншовий для винайму), котрі коштують дотепер 192,860 К; будова єще не укінчена.

Урядникам Товариства, всім практикантам і диетарам уділило Товариство в грудни з причини дорожнї у Львові одноразовий додаток кватеровий; сталї побори урядників суть: 6 по 2000 К, 6 по 2120 К, 4 по 2280 К, 2 по 2400 К, 1 по 2580 К, 4 по 2666 К, 3 по 3200 К, 1 по 3466 К, 1 по 3586 К, 1 ур. 4000 К, 2 канцелїстів по 1600 К річно; побори практикантів 7 по 120 К місячно, 7 по 100 К, 1 а 80 К; побори диетарів: 1 а 150 К, 2 по 120 К, 2 по 100 К, 1 а 90 К, 4 по 80 К, 3 по 70 К, 20 по 60 К, 1 а 50 К місячно.

Фонд емеритальний для урядників Тов-а виносить 148,483 К, до котрого Товариство в протягу 8 літ виплатило 101,390 К, урядники 23,641 К, решта з власних процентів.

З надвижки за р. 1905 отримали обезпечєні члєни зворот премії в висоті 5%. Львів, 31. сїчня 1906.

Дирекция.

Лише одну корону

коштує 1905 річник „Добрих Рад“. — Зміст: 388 порад, 94 рисунків, поверх 100 дотєпів, 138 афоризмів. — Старі річники за половину цїни. — Передплата на 1906. рік лише 2 К. — Адреса: „Добрї Ради“ Стрїлецький Кут (Буковина). 189(1—2)

Рух залїзничих поїздів

важний від 1. сїчня 1906 після середно-європейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	12:20*, 6:10, 1:40, 5:45, 9:10*
„ Кракова	2:31*, 6.—, 8:50, 1:30, 5:25, 8:40, 9:50*
„ Підволочиск	7:20, 11:55, 2:30, 10:20, 5:30, 10:20*
„ Лавочного	7:29, 11:45, 10:50*
„ Рави рускої	7:50
„ Станиславова	8:05
„ Самбора	8:15, 1:50, 9:20*
„ Яворова	8:18, 4:32
„ Коломиї	10:05
„ Ряшева	10:35
„ Тухлі	3:45 (від 15/6 до 30/9)
„ Белзця	5—

На Підзамче.

„ Підволочиск	7—, 2:15, 5:15, 10:2*, 11:34
Зі Львова з головного двірця відходять:	
До Кракова	2:45, 4:15, 8:25, 8:35, 2:50, 6:35* 11.—*

„ Іцкан	2:51, 6:15, 9:20, 2:40, 10:40*
„ Підволочиск	6:30, 10:55, 2—, 9—*, 11:05*
„ Яворова	6:55, 5:58
„ Лавочного	7:30, 2:55, 6:25*
„ Самбора	9—, 4:20, 10:55*
„ Белзця	11:10
„ Ряшева	4:10
„ Коломиї	5:50
„ Рави рускої	7:30*
„ Перемишля	10:05* (від 1/5 до 30/0) Хирова, Ясла
„ Стрия	11:10*

З Підзамча:

„ Підволочиск	6:43, 11:15, 2:13, 9:23*, 1:24*.
---------------	----------------------------------

Примітка. Поїзди повівні друкovanі є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звїздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 минут раво.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди ітд. можна набувати через цїлий день в мїйскім бюрі ц. к. державних залїзниць, пасаж Гавсманя ч. 9.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк

Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок бїжучий, приймає до переходу папери вартисні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подїбно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові
(Safe Deposits)

За оплатою 50 до 70 корон річно, депозитар дістав в сталевій касї панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим зглядом поробив Банк гіпотечний як найдодїйїш зарядженя.

Принпис дотєсно того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовім.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 15. лютого 1906.

Нова сензаційна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлєнє. В недїлі і сьвята 2 представлєня о 4. год. пол. і о 8. год. вечером. Що пятницї High-Life представлєнє. Білєти вчаснїше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З куплєним білєтом на фотелї, лїжкї і I-ряднї крісла можна їхати даром на представлєнє омїабусами Кольосєю, які ждуть коло Відєньскої Каварнї.

З друкарнї В. А. Шийковскоґо.